



دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه معارف اسلامی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته معارف اسلامی و حقوق گرایش حقوق خانواده

عنوان:

تربیت جنسی کودکان از منظر فقه و روان‌شناسی

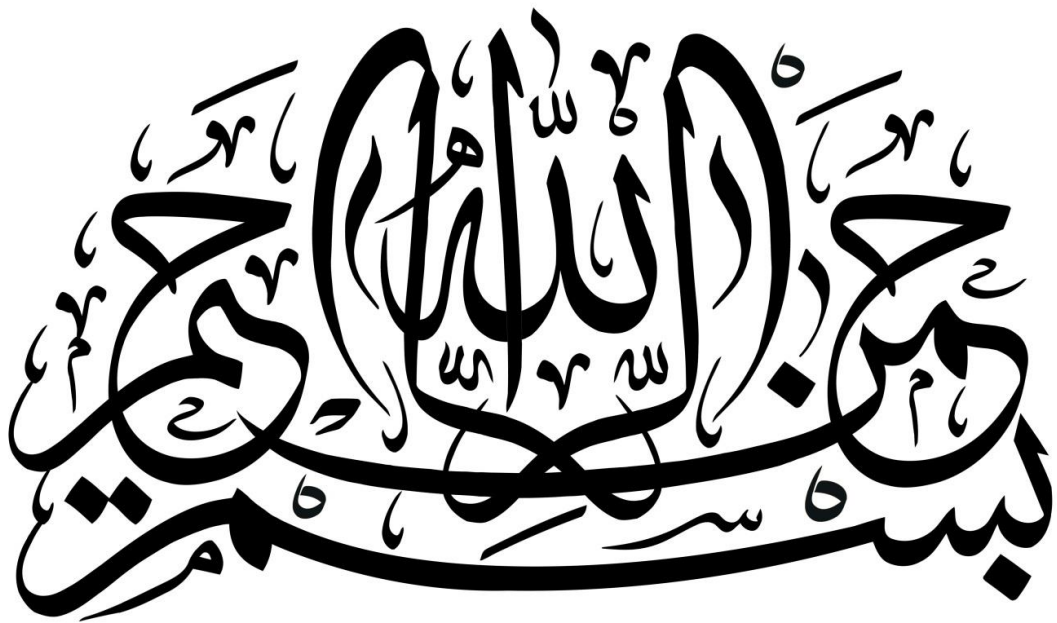
استاد راهنما:

دکتر ابوالقاسم ولی‌زاده

نگارش:

سیده شقایق معروف گلشانی

دی ۱۴۰۱





دانشکده ادبیات و علوم
انسانی

باسمه تعالی

شماره:

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۵

بیوست:

مدیریت محترم گروه

با سلام و احترام

بدینوسیله به اطلاع می‌رساند جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد آقای/خانم سیده شقایق معروف گلشانی دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد رشته حقوق خانواده به شماره دانشجویی 994621016 با موضوع تربیت جنسی کودکان از منظر فقه و روان شناسی با حضور هیئت محترم داوران در ساعت ۱۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵ در محل دانشکده ادبیات و علوم انسانی تشکیل و براساس محتوی و چگونگی ارائه پایان نامه و جدول تعیین رتبه با احتساب مقالات مستخرج از آن تحت عناوین زیر:

با نمره به عدد ۱۸/۷۵ به حروف و به حروف و به حروف و با رتبه
مورد تصویب اعضای کمیته قرار گرفت. خواهشمند است دستور فرمایید موارد جهت اطلاع و اقدام به معاونت پژوهشی و فناوری دانشکده اعلام گردد.

اعضای کمیته:

استاد راهنما با درصد اشتراک 100

داوری پایان نامه / رساله

داوری پایان نامه / رساله

ابوالقاسم ولی زاده
ابراهیم عزیزی
سیدجواد میرمهدی پور کومکچر

استاد راهنمای اول
رئیس هیات داوران

نماینده تحصیلات تکمیلی

حجوان

تقدیم به

مقدس‌ترین واژه‌ها در لغت‌نامه دلم؛

مادر مهربانم که زندگی‌ام را مدیون مهر و عطوفت او می‌دانم

به استوارترین تکیه‌گاهم، حامی پر مهرم، پدرم.

تشکر و قدردانی

با سپاس و تشکر فراوان از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر ابولقاسم ولی‌زاده که با من در طول آماده‌سازی این پایان‌نامه کمال همکاری و راهنمایی را مبذول داشتند و من را از نظرات ارزشمند خود بهره‌مند ساختند.

چکیده:

«تربیت جنسی»، از جمله مقوله‌های مهم زندگی انسان است. غریزه جنسی از جمله غرایز نیرومند و حساس آدمی است که در صورتی که دارای تربیت عاقلانه و منطقی باشد، زندگی را سرشار از خوشی و آسایش می‌کند و اگر در وادی افراط یا تفریط قرار بگیرد ممکن است صدها ضایعه روانی و جسمانی در پی داشته باشد. امروزه لزوم آگاه کردن کودکان نسبت به مسائل جنسی از زمان‌های گذشته بیشتر احساس می‌شود. از آنجایی که مسئله جنس و جنسیت از همان سال‌های اولیه کودکی برای کودک مطرح می‌گردد، تربیت جنسی از همان دوران کودکی ضرورت می‌یابد. دوران کودکی دوره‌ای است که در آن پایه‌های اساسی شخصیت آدمی شکل گرفته و از دوره نوجوانی به بعد، این شخصیت تثبیت می‌گردد. در نتیجه، برای تربیت فرزندان می‌بایستی از دوران کودکی اقدام کنیم.

این پژوهش با هدف بررسی اصول و روش‌های آموزش و تربیت جنسی در تحقیقات فقهی و روان‌شناسی صورت گرفته است؛ از این رو ضمن بررسی متون فقهی و اسلامی و روان‌شناسی، روش‌ها و منابع مناسب تربیت جنسی به منظور پیشگیری از وقوع جرایم و انحرافات جنسی مورد بررسی قرار گرفته است. پژوهش حاضر به روش توصیفی-تحلیلی و با استفاده از شیوه کتابخانه‌ای و اسنادی نگاشته شده است. بر اساس یافته‌های این پژوهش، شرایط محیطی قبل و بعد از تولد حاکم در خانواده و شرایط وراثتی، بر تربیت جنسی فرزندان بسیار تأثیرگذار بوده است. آموزش در خصوص تربیت جنسی کودکان شامل تمام مراحل زندگی می‌شود. خانواده نقش اساسی در تربیت جنسی فرزندان دارد. هم‌چنین وجوه تشابه میان نظریات فقهی و روان‌شناسی بیش از وجوه افتراق می‌باشد. این وجوه تشابه را می‌توان در نقش والدین در تربیت جنسی کودک، اهمیت ایجاد حیا در کودکان، آداب و رسوم تأثیرگذار در تربیت جنسی، رعایت بهداشت جنسی و غیره مشاهده کرد.

کلیدواژه‌ها: تربیت، جنسیت، تربیت جنسی، کودکان، فقه، روان‌شناسی.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
بخش اول.....	۱
کلیات و مفاهیم.....	۱
1- بخش اول: کلیات و مفاهیم.....	۲
1-1- کلیات.....	۲
1-1-1- مقدمه.....	۲-۱-۱-۱
1-1-2- بیان مسئله.....	۴
1-1-3- سابقه و ضرورت انجام پژوهش.....	۵
1-1-4- اهداف پژوهش.....	۶
1-1-5- فرضیه‌های پژوهش.....	۶
1-1-6- سؤالات پژوهش.....	۷
1-1-7- روش انجام تحقیق.....	۷
1-2- مفاهیم.....	۷
1-2-1- مفهوم شناسی تربیت.....	۷
1-2-1-1- تربیت در لغت.....	۷
1-2-1-2- تربیت در اصطلاح.....	۸
1-2-1-3- تربیت در نگاه اندیشمندان مسلمان.....	۹
1-2-1-4- تربیت در نگاه اندیشمندان غیر مسلمان.....	۱۰
1-2-2- مفهوم شناسی گزینه جنسی.....	۱۰
1-2-2-1- تعریف گزینه در لغت.....	۱۰
1-2-2-2- تعریف گزینه در اصطلاح.....	۱۱
1-2-3- تعریف جنسیت.....	۱۱
1-2-4- تعریف جنس.....	۱۲
1-2-6- دیدگاه‌هایی پیرامون گزینه جنسی.....	۱۴
1-2-6-1- دیدگاه تفریطی.....	۱۴
1-2-6-1-1- آیین جابینی.....	۱۴
1-2-6-1-2- آیین بودا.....	۱۵
1-2-6-1-3- آیین مانی.....	۱۵

۱۶.....	آیین مسیحیت	1-2-6-1-4-
۱۷.....	دیدگاه افراطی	1-2-6-1-5-
۱۷.....	زیگموند فروید	1-2-6-1-6-
۱۸.....	برتراند راسل	1-2-6-1-7-
۱۸.....	دفریتاس	1-2-6-1-8-
	دیدگاه اسلام (دیدگاه رعایت اعتدال در	1-2-6-2-
۱۹		غریزه جنسی)
	دیدگاه برخی علمای اسلامی در مورد	1-2-6-3-
۲۱		تربیت جنسی
۲۱.....	ابن سینا	1-2-6-3-1-
۲۱.....	غزالی	1-2-6-3-2-
۲۱.....	علامه طباطبایی	1-2-6-3-3-
۲۲.....	شهید مطهری	1-2-6-3-4-
۲۲.....	اخلاق جنسی	1-2-7-
۲۲.....	تعریف اخلاق در لغت	1-2-7-1-
۲۳.....	تعریف اخلاق در اصطلاح	1-2-7-2-
۲۴.....	اخلاق جنسی	1-2-7-3-
۲۵.....	مفاهیم کلیدی در اخلاق جنسی	1-2-7-4-
۲۵.....	غیرت	1-2-7-4-1-
۲۶.....	احادیثی پیرامون غیرت	1-2-7-4-1-1-
۲۷.....	عفت	1-2-7-4-2-
۲۸.....	احادیثی پیرامون عفت	1-2-7-4-2-1-
۲۹.....	حیا	1-2-7-4-3-
۳۰.....	احادیثی پیرامون حیا	1-2-7-4-3-1-
۳۱.....	انواع حیا	1-2-7-4-3-2-
۳۲.....	آموزشی جنسی	1-2-8-
۳۲.....	تعریف آموزش جنسی	1-2-8-1-
۳۳.....	تربیت جنسی	1-2-9-
۳۵.....	تربیت جنسی در اسلام	1-2-9-1-
۳۸.....	کودک	1-2-10-
۳۸.....	مفهوم کودک	1-2-10-1-

تعریف کودک از دیدگاه قانون	۳۹	1-2-10-2-
تعریف کودک از دیدگاه قانون مجازات	۳۹	1-2-10-2-1-
اسلامی		
تعریف کودک از دیدگاه قانون مدنی	۴۰	1-2-10-2-2-
بخش دوم		
مبانی نظری تحقیق		
2-		
بخش دوم: مبانی نظری تحقیق	۴۲	2-1-
اهمیت و ضرورت تربیت جنسی	۴۲	2-2-
هدف تربیت جنسی	۴۴	2-3-
هدف تربیت جنسی در اسلام	۴۵	2-4-
هدف نهایی	۴۶	2-5-
اهداف واسطه‌ای	۴۷	2-5-1-
اهداف واسطه‌ای کلی تربیت جنسی	۴۷	2-5-1-1-
تعدیل	۴۷	2-5-1-2-
هدایت	۴۷	2-5-1-3-
پیشگیری	۴۸	2-5-1-4-
درمان	۴۹	2-5-1-5-
مهیا نمودن بستر و شرایطی مناسب	۴۹	2-5-1-6-
برای رشد سالم جنسی		
شناخت و انتظار درست از هویت	۴۹	2-5-1-7-
جنسی (خودشناسی جنسی)		
ارضای بهنجار و درست غریزه جنسی	۵۰	2-5-1-8-
جلوگیری از انحرافات	۵۰	2-5-1-9-
جنسی و ایجاد زمینه عفاف و پاکدامنی در جامعه		
آماده کردن دختر و پسر برای زندگی سالم	۵۱	2-5-1-10-
خانوادگی		
ایجاد معاشرت صحیح زن و مرد	۵۱	2-5-1-11-
رسیدن به سلامت و بهداشت جنسی	۵۲	2-5-1-12-
دستیابی به لذت زندگی	۵۲	2-5-1-13-
ایجاد نسل سالم	۵۲	

۵۳.....	ایجاد خانواده‌ای سالم	2-5-1-14-
۵۴.....	ایجاد جامعه‌ای سالم	2-5-1-15-
۵۵.....	مداوا نمودن انحرافات جنسی	2-5-1-16-
۵۵.....	رعایت حریم روابط در خانواده‌ها	2-5-1-17-
۵۶.....	ابعاد تربیت جنسی در نظام تربیتی اسلام	2-6-
۵۶.....	بعد زیستی_جسمانی	2-6-1-
۵۷.....	بعد روانی-عاطفی	2-6-2-
۵۷.....	بعد تربیتی و اخلاقی	2-6-3-
۵۸.....	بعد اجتماعی	2-6-4-
۵۸.....	عوامل مؤثر بر رفتار جنسی کودک	2-7-
۵۸.....	تأثیر حواس بر رفتار جنسی کودک	2-7-1-
۵۹.....	تأثیرپذیری جنسی از راه دیدن	2-7-1-1-
۶۱.....	تأثیرپذیری جنسی از راه شنیدن	2-7-1-2-
۶۲.....	تأثیرپذیری جنسی از راه لمس کردن	2-7-1-3-
۶۵.....	تأثیر خانواده بر رفتار جنسی کودک	2-7-2-
۶۷.....	بعضی از ابعاد تأثیرگذاری والدین بر فرزندان	2-7-2-1-
۶۷.....	نقش الگویی اعضای خانواده	2-7-2-1-1-
۶۸.....	رابطه گفتاری، شنیداری و دیداری	2-7-2-1-2-
۶۸.....	پرورش حجب و حیا	2-7-2-1-3-
۶۸.....	تأثیر مدرسه بر رفتار جنسی کودک	2-7-3-
۶۹.....	محیط مدرسه	2-7-3-1-
۶۹.....	کادر آموزشی و پرورشی	2-7-3-2-
۷۰.....	محتوای کتب درسی	2-7-3-3-
۷۰.....	تأثیر دوستان و همسالان بر رفتار جنسی کودک	2-7-4-
	تأثیر وسائل ارتباط جمعی بر رفتار جنسی	2-7-5-
۷۱	کودک	
	تفاوت تربیت جنسی با آموزش جنسی و اخلاق	2-8-
۷۲	جنسی	
۷۲.....	تفاوت تربیت جنسی با آموزش جنسی	2-8-1-
۷۳.....	تفاوت تربیت جنسی با اخلاق جنسی	2-8-2-
۷۴.....	متصدیان تربیت	2-9-

۷۴.....	خانواده	2-9-1-
۷۵.....	مدرسه	2-9-2-
۷۶.....	رسانه	2-9-3-
۷۸.....	جامعه	2-9-4-
۷۸.....	اراده فردی	2-9-5-
۷۹.....	حقوق کودک بر والدین	2-10-
۷۹.....	حقوق کودک در قرآن کریم	2-11-
۸۰.....	رشد جنسی	2-12-
۸۱.....	مراحل رشد جنسی تا دوره کودکی	2-12-1-
۸۱.....	رشد جنسی پیش از تولد	2-12-1-1-
۸۱.....	رشد جنسی پس از تولد	2-12-1-2-
۸۲.....	رشد جنسی در کودک	2-12-1-2-1-
۸۵.....	از تولد تا سه سالگی	2-12-1-2-1-1-
۸۶.....	چهار تا شش سالگی	2-12-1-2-1-2-
۸۷.....	هفت تا چهارده سالگی	2-12-1-2-1-3-
۸۸.....	رشد جنسی از دیدگاه فروید	-۲-۱۲-۲
۸۹.....	مراحل رشد روانی-جنسی فروید	-۱-۲-۱۲-۲
۸۹.....	مرحله دهانی	-۱-۱-۲-۱۲-۲
۹۰.....	مرحله مقعدی	-۲-۱-۲-۱۲-۲
۹۱.....	مرحله آلتی	-۳-۱-۲-۱۲-۲
۹۲.....	مرحله نهفتگی	-۴-۱-۲-۱۲-۲
۹۲.....	مرحله تناسلی	-۵-۱-۲-۱۲-۲
۹۳.....	سن شروع تربیت جنسی	2-13-
۵۱.....	بخش سوم	
۵۱.....	مبانی، اصول و روش‌های تربیت جنسی کودکان	
	بخش سوم: مبانی، اصول و روش‌های تربیت	3-
	جنسی کودکان	جنسی کودکان
۹۶.....	تعریف مبانی، اصول و روش‌ها	3-1-
۹۶.....	مبانی	3-1-1-
۹۷.....	اصول	3-1-2-

روش‌ها	3-1-3-	۹۷.....
مبانی تربیت جنسی کودکان	3-2-	۹۸.....
مبانی تأثیر شرایط و	3-2-1-	۹۸
محیط بر سلامت جنسی انسان (عاملیت شرایط و محیط)		
مبانی تأثیر انسان بر شرایط (عاملیت انسان)	3-2-2-	۹۸.....
مبانی غریزه جنسی به عنوان یک نیاز طبیعی	3-2-3-	۹۹.....
مبانی نیرومندی غریزه جنسی	3-2-4-	۱۰۲.....
مبانی ضعیف بودن انسان	3-2-5-	۱۰۳.....
مبانی اندیشه‌ورزی انسان	3-2-6-	۱۰۵.....
مبانی نیاز به محبت	3-2-7-	۱۰۵.....
مبانی زیبادوستی	3-2-8-	۱۰۷.....
مبانی وجود مراحل مختلف رشد و تحول در	3-2-9-	۱۰۷
انسان		
مبانی کرامت انسان	3-2-10-	۱۰۸.....
اصول تربیت جنسی کودکان	3-3-	۱۰۹.....
اصل تقدم پیشگیری بر درمان انحرافات جنسی	3-3-1-	۱۰۹.....
اصل هدایت غریزه جنسی	3-3-2-	۱۱۰.....
اصل اصلاح شرایط	3-3-3-	۱۱۰.....
اصل بازسازی اخلاق جنسی	3-3-4-	۱۱۱.....
اصل تأثیر ظاهر بر باطن	3-3-5-	۱۱۱.....
اصل خودسازی	3-3-6-	۱۱۲.....
اصل ارضای طبیعی نیازهای جنسی	3-3-7-	۱۱۳.....
اصل مدارا و مسامحت	3-3-8-	۱۱۳.....
اصل سعه صدر	3-3-9-	۱۱۴.....
اصل پرورش قوه تعقل	3-3-10-	۱۱۴.....
اصل آگاه‌سازی	3-3-11-	۱۱۴.....
اصل تذکر	3-3-12-	۱۱۵.....
اصل تدرج	3-3-13-	۱۱۶.....
اصل عزت نفس	3-3-14-	۱۱۷.....
روش‌های تربیت جنسی کودکان	3-4-	۱۱۸.....
روش‌های تربیت جنسی پیش از تولد کودک	3-4-1-	۱۱۸.....

انتخاب همسر	۱۲۰	3-4-1-1-
خصوصیات پدر خوب	۱۲۰	3-4-1-1-1-
خصوصیات مادر شایسته	۱۲۰	3-4-1-1-2-
توجه به سلامت جسمی-روانی جامعه	۱۲۱	3-4-1-2-
خودداری از ازدواج با شراب‌خوار	۱۲۱	3-4-1-2-1-
خودداری از ازدواج با افراد دیوانه	۱۲۲	3-4-1-2-2-
خودداری از ازدواج فامیلی	۱۲۲	3-4-1-2-3-
کراهت ازدواج با زنان نادان	۱۲۲	3-4-1-2-4-
رعایت آداب اسلامی در زمان آمیزش	۱۲۲	3-4-1-2-5-
دوران شکل‌گیری نطفه	۱۲۳	3-4-1-2-5-1-
شرایط زمانی	۱-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۲۳
شرایط مکانی	۲-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۲۶
شرایط غذایی	۳-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۲۷
شرایط روانی	۴-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۲۸
موقعیت روانی زوجین در شب زفاف	۱-۴-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۳۰
خودداری از آمیزش در زمان نامناسب	۲-۴-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۳۰
خودداری از آمیزش در حالت ایستاده	۱-۲-۴-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۳۰
خودداری از آمیزش در حال جنابت	۲-۲-۴-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۳۱
خودداری از سخنان غیر عاشقانه در زمان آمیزش	۳-۲-۴-۱-۵-۲-۱-۴-۳	۱۳۱
دعا کردن هنگام انعقاد نطفه	3-4-1-2-5-2-	۱۳۱
روش‌های تربیت جنسی در دوران جنینی	3-4-1-3-	۱۳۲
مادر و خصوصیات وراثتی و محیطی	3-4-1-3-1-	۱۳۳
مادر و تغذیه جنین	3-4-1-3-2-	۱۳۳
مادر و حالات روانی و تأثیر آن بر جنین	3-4-1-3-3-	۱۳۵
مادر، شنیده‌ها و گفته‌هایش و هوشیاری	3-4-1-3-4-	۱۳۶
شنیداری جنین		۱۳۶
مادر و هوشیاری جنسی جنین	3-4-1-3-5-	۱۳۶
روش‌های تربیت جنسی پس از تولد کودک	3-4-2-	۱۳۷
روش‌های تربیت جنسی در دوران	3-4-2-1-	۱۳۷
نوزادی و شیرخوارگی		۱۳۷
پر کردن محیط با ذکر و یاد خدا	3-4-2-1-1-	۱۳۹

۱۶۶.....۳-۴-۲-۲-۱-۲-۱۱-۵ معطوف نکردن ذهن کودکان به سایر بازی‌ها به طور مداوم
روشن پاسخگویی به سؤالات جنسی کودکان

۱۶۷

۱۷۱.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۱ رعایت کردن شرم و حیا
۱۷۲.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۲ کلی‌گویی
۱۷۲.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۳ استفاده کردن از عبارات‌های مناسب
۱۷۲.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۴ استفاده کردن از موقعیت مناسب
۱۷۳.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۵ بیان کردن واضح مطالب
۱۷۳.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۶ جلوگیری از واکنش افراطی
۱۷۳.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۷ صادق بودن
۱۷۳.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۸ رعایت تدریج
۱۷۴.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۹ استفاده کردن از وسایل کمک آموزشی
۱۷۴.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۱۰ پیوند زدن مسائل جنسی با مسائلی مانند محبت و عشق
۱۷۵.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۱۱ شنونده خوبی باشند
۱۷۵.....۳-۴-۲-۲-۱-۳-۱۲ خودداری از توهین، تحقیر، تهدید، تنبیه و مسخره کردن کودکان
روشن شکل‌گیری عادت‌های مطلوب

۱۷۶

جنسی در کودکان

روشن آموزش صحیح بهداشت جنسی به

۳-۴-۲-۲-۱-۵

۱۷۷

کودکان

روشن آموزش اعضای خصوصی به کودک

۳-۴-۲-۲-۱-۶

روشن تناسب مطالب با میزان فهم و رشد

۳-۴-۲-۲-۱-۷

۱۸۰

کودک

روشن تربیت جنسی کودک به وسیله

۳-۴-۲-۲-۱-۸

۱۸۰

افراد همجنس

روشن تکلیف به اندازه وسع و توان

۳-۴-۲-۲-۱-۹

روشن پرورش تفکر انتقادی

۳-۴-۲-۲-۱-۱۰

روشن تجدید نظر در تکالیف

۳-۴-۲-۲-۱-۱۱

روشن انعطاف پذیری مربی

۳-۴-۲-۲-۱-۱۲

روشن رعایت پوشش مناسب

۳-۴-۲-۲-۱-۱۳

روشن کنترل دوستی‌ها و معاشرت‌ها

۳-۴-۲-۲-۱-۱۴

روش تحکیم روابط و مناسبات اعضای	3-4-2-2-1-15-
۱۸۳ خانواده	
روش ایجاد مهارت‌های لازم برای	3-4-2-2-1-16-
۱۸۳ رشد جنسی سالم	
۱۸۴.....۳-۲-۲-۱-۱۶-۱-مهارت ابراز وجود	
۱۸۶.....۳-۲-۲-۱-۱۶-۲-مهارت حل مشکل و تصمیم‌گیری	
روش‌های تربیت جنسی کودک به شیوه	3-4-2-2-2-
۱۸۷ غیر مستقیم	
روش تأمین نیازهای روانی-عاطفی	3-4-2-2-2-1-
۱۸۸.....۳-۲-۲-۱-۱-روش محبت کردن	
۱۹۰.....۳-۲-۲-۱-۲-روش نوازش کردن	
۱۹۱.....۳-۲-۲-۱-۳-روش هدیه دادن	
۱۹۲.....۳-۲-۲-۱-۴-روش ارزش دادن	
۱۹۳.....۳-۲-۲-۱-۵-روش تأمین امنیت	
۱۹۵.....۳-۲-۲-۱-۶-آموزش دعا به کودک	
۱۹۵.....۳-۲-۲-۱-۷-روش شکوفاسازی فطرت	
۱۹۷.....۳-۲-۲-۱-۸-روش زمینه‌سازی ادب نیکو	
۱۹۷.....۳-۲-۲-۱-۹-روش آموزش اعمال دینی	
۱۹۹.....۳-۲-۲-۱-۱۰-روش پرورش فضایل اخلاقی	
۱۹۹.....۳-۲-۲-۱-۱۰-حیا	
۱۹۹.....۳-۲-۲-۱-۱۰-عفت	
۲۰۰.....۳-۲-۲-۱-۱۰-غیرت	
۲۳۳.....بخش چهارم: نتیجه‌گیری و پیشنهادات	
۲۰۸.....۱-۴ نتیجه‌گیری و پیشنهادات	
۲۰۸.....۱-۱-۴ نتیجه‌گیری:	
۲۱۰.....۲-۱-۴ پیشنهادات:	
۲۱۱.....فهرست منابع	

بخش اول

کلیات و مفاهیم

بخش اول: کلیات و مفاهیم

۱-۱- کلیات

۱-۱-۱- مقدمه

«تربیت جنسی»، مهم‌ترین نیاز آموزشی کودکان است که یکی از ساحت‌های مهم تربیتی بوده و در شکل‌گیری شخصیت آدمی نقش بسزایی دارد و بر افکار و عواطف و رفتارهای او تأثیرگذار است. تربیت جنسی عبارت است از این که: کودک را به گونه‌ای پرورش دهیم که با جنسیت خودش آشنا شده و آن را قبول کند، قدردان وجود خود و مفتخر به آن باشد، نقش مذکر یا مؤنث بودن، احکام و آداب دینی مرتبط با مسائل جنسی مربوط به خویش، ارتباط با همجنس و جنس مخالف را بیاموزد، زمانی که به سن بلوغ رسید، در مسائل جنسی، حلال و حرام را تشخیص داده و از وظیفه‌های زناشویی و همسری مطلع باشد، برای ازدواج و تشکیل خانواده آمادگی پیدا کرده و با مسائل مرتبط به زندگی خانوادگی و رابطه با همسر آشنا شود، از لابلاییگری پرهیزد و راه و رسم عفت اسلامی اخلاق و عادت او باشد و در وادی شهوت گرفتار نشود. تربیت جنسی ارائه یک سری اطلاعات ضروری جسمانی، روان‌شناختی و دینی پیرامون مسائل جنسی مربوط به هر شخص و ارائه معلوماتی در زمینه آشنایی با ویژگی‌های جنس مخالف می‌باشد. تربیت جنسی را می‌توان تمامی اقداماتی دانست که از دوره اولیه زندگی در مسیر رشد متعادل و مناسب غریزه جنسی ارائه می‌شود. تربیت جنسی در دوره‌های مختلف تربیتی جریان دارد ولی در دوره کودکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا نتیجه مطلوب یا نامطلوب جنسی در دوره کودکی تأثیرات چشمگیری بر بزرگسالی فرد می‌گذارد. در دوران کودکی، روش تربیت جنسی، به شکلی است که مقدمات خویش‌داری را در سنین بالاتر مهیا می‌کند. صاحب‌نظران تربیتی بر این اعتقاد هستند که تربیت انسان در زمینه جنسی، قسمتی از تربیت او را شکل می‌دهد. این غریزه یکی از غریزه‌های طبیعی می‌باشد که خداوند در وجود حیوان عموماً و در وجود انسان خصوصاً قرار داده است. احساس نیاز جنسی در آدمی مبتنی بر وجود این غریزه می‌باشد که باید به گونه‌ای درست و صحیح ارضا گردد.

در قرآن و حدیث و کتب اخلاقی و فقهی نیز به مسائل و موضوعات جنسی در دوران مختلف پرداخته شده است. تربیت جنسی در اسلام عبارت است از: یک سری اقدامات تربیتی مرتبط به غریزه جنسی، که شامل کنترل، هدایت، تعدیل و ضابطه‌مند کردن غریزه جنسی می‌شود. در اسلام، هدف از تربیت جنسی: پرورش، تعدیل و جهت‌دهی می‌باشد نه پروردن و اوج دادن. اسلام رعایت اعتدال و دوری از افراط و تفریط را در مورد غریزه جنسی نیز ضروری می‌داند. بنابراین، بایستی مراقبت‌هایی شکل بگیرد که از دوره کودکی آغاز شده و تا پایان عمر انسان ادامه دارد. روان‌شناسان معاصر نیز مانند اسلام، تربیت جنسی در دوران کودکی را امری ضروری می‌دانند. با این تفاوت که در اسلام مبانی، توحیدی و برگرفته از منابع وحیانی هستند. بنابراین، اصول

بر اساس قرآن، احادیث، سرشت، فطرت و نیاز وجود آدمی بوده و از هر نوع نقصان و خطا خالی هستند. در حالی که روان‌شناسی علمی کاملاً تجربی بوده و استدلال روان‌شناسان استقرا می‌باشد؛ یعنی از جزء به کل رسیدن. که این امر فاقد نتایج قطعی بوده و پیامدهای آن نسبی خواهد بود.

تربیت جنسی یکی از حساس‌ترین و دشوارترین تربیت‌ها می‌باشد که کوچک‌ترین غفلت و اشتباهی در آن امکان دارد کودکان را به فساد بکشاند. سلامت و تربیت جنسی کودکان از مهم‌ترین نگرانی‌های والدین در جامعه امروزی می‌باشد که به دلیل وجود برخی ابهام‌ها و سوء تفاهم‌های فکری و نظری و موانع اجرایی با مشکلات بسیاری روبه‌رو شده است و همین امر موجب پیدایش بسیاری از مشکلات اجتماعی و انحرافات رفتاری و به تبع آن صرف هزینه‌های بسیار برای مقابله با این انحرافات است. امروزه لزوم آگاه کردن کودکان نسبت به مسائل جنسی از زمان‌های گذشته بیشتر احساس می‌شود. آموزش جنسی باید بجا و به موقع انجام شود؛ نه زودتر از زمانی که باید انجام شود و نه دیرتر.

تمام تحقیقات پژوهشی که در حوزه تربیت جنسی با رویکرد اسلامی انجام گرفته‌اند فقط به ذکر احادیث و روایات و بیان‌های ارشادی اکتفا کرده‌اند و هیچ‌گونه بررسی فقهی صورت نگرفته است. از این رو برای بیان احکام فقهی درباره موضوع پژوهش و دسته‌بندی آنها هیچ کتاب و منبعی به جز کتاب‌های اصلی فقهی مورد استفاده قرار نگرفته است. از آنجا که آیات و احادیث اصلی‌ترین مستندات می‌باشند، تلاش می‌شود در بیشتر مسائل در کنار بیان احکام، به ذکر مستندات نقلی هم بپردازیم. کتبی هم که در زمینه تربیت جنسی از منظر روان‌شناسی کار کرده‌اند، کمتر به ابعاد دینی و فقهی آن توجه داشته‌اند. هم‌چنین اغلب پژوهش‌های دیگران در مورد تربیت جنسی فرزندان در تمام دوره‌های سنی می‌باشند ولی این پژوهش در مورد کودکان خواهد بود و سعی می‌شود نظریات علمی و روان‌شناسی مرتبط با موضوع بیان شده و هم‌چنین مورد بررسی فقهی قرار بگیرند.

در این پژوهش با مطالعه و تحقیق در آیات و روایات و بررسی نظریات روان‌شناسان معاصر، مبانی، اصول، روش‌ها و اهداف تربیت جنسی بیان می‌شود تا کمک‌رسان والدین در تربیت درست بعد جنسی فرزندان و یاری‌رسان مربیان در پاسخ دادن به پرسش‌های دانش‌آموزان در مورد مسائل جنسی باشد.

پژوهش حاضر از چهار بخش کلی تشکیل شده است. در بخش اول با عنوان «کلیات و مفاهیم»، به تعریف و تبیین مفاهیم کاربردی در تربیت جنسی پرداخته شده است. در بخش دوم با عنوان «مبانی نظری تحقیق»، اهمیت و ضرورت تربیت جنسی، اهداف و ابعاد تربیت جنسی و عوامل مؤثر بر رفتار جنسی کودک بیان شده است. در بخش سوم با عنوان «مبانی، اصول و روش‌های تربیت جنسی»، به بیان مبانی، اصول و روش‌های تربیت جنسی از دیدگاه آیات و روایات و روان‌شناسی پرداخته شده است. در بخش چهارم با عنوان «تربیت جنسی و سند ۲۰۳۰»، سند ۲۰۳۰ با آموزه‌های فقهی در تربیت جنسی کودک در مبانی، اصول و اهداف مقایسه شده‌اند.

۱-۱-۲- بیان مسئله

در مسیر رشد و تحول آدمی، کودکان نیازمند محیطی می‌باشند تا دانش و اطلاعات و آموزش‌های متناسب و مناسب با رشد را دریافت کرده تا بتوانند تکالیف رشدی دوره‌های متنوع زندگی را با موفقیت و کامیابی پشت سر بگذارند. در این مسیر از جمله مهم‌ترین نیازهای آموزشی کودکان، تربیت جنسی است که یکی از ساحت‌های مهم تربیتی می‌باشد که در شکل‌گیری شخصیت آدمی نقش بسزایی داشته و بر افکار و عواطف و رفتارهای او تأثیرگذار است. تربیت جنسی در دوره‌های مختلف تربیتی جریان دارد ولی در دوره کودکی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است؛ زیرا نتیجه مطلوب یا نامطلوب جنسی در دوره کودکی تأثیرات چشمگیری بر بزرگسالی فرد می‌گذارد. در دوران کودکی، روش تربیت جنسی، به شکلی است که مقدمات خویش‌ن‌داری را در سنین بالاتر مهیا می‌کند.

امروزه اندیشمندان تعلیم و تربیت و روان‌شناسی، نظریات و برداشت‌های متنوع و خاصی را در حوزه تربیت جنسی ارائه کرده‌اند که بیانگر نوع نگرش آنان به این موضوع می‌باشد. به عنوان مثال: تربیت جنسی به تمام اقداماتی گفته می‌شود که از دوران اولیه حیات انسان در مسیر رشد متعادل و مناسب انگیزه جنسی انجام گرفته و هدف آن آگاهانیدن و اطلاع‌رسانی جنسی، کمک به تکامل رفتارهای جنسی، انجام وظایف جنسی، تداوم و بقای نسل و وصول به مودت، رحمت و آرامش در زندگی می‌باشد.

صاحب‌نظران تربیتی بر این اعتقاد هستند که تربیت انسان در زمینه جنسی، قسمتی از تربیت او را شکل می‌دهد. این گزینه یکی از گزینه‌های طبیعی است که خداوند در وجود حیوان عموماً و در انسان خصوصاً قرار داده است. احساس نیاز جنسی در آدمی مبتنی بر وجود این گزینه می‌باشد که باید به گونه‌ای درست و صحیح ارضا گردد.

در قرآن و حدیث و کتب اخلاقی و فقهی نیز به مسائل و موضوعات جنسی در دوران مختلف پرداخته شده است. تربیت جنسی از دیدگاه اسلامی این است که کودک را به گونه‌ای پرورش دهیم که زمانی که به سن بلوغ رسید، در مسائل جنسی، حلال و حرام را تشخیص داده و از وظیفه‌های زناشویی و همسری مطلع باشد، از لایب‌الگیری بپرهیزد و راه و رسم عفت اسلامی اخلاق و عادت او باشد و در وادی شهوت گرفتار نشود.

سلامت و تربیت جنسی کودکان از مهم‌ترین نگرانی‌های والدین در جامعه امروزی می‌باشد که به دلیل وجود برخی ابهام‌ها و سوء تفاهم‌های فکری و نظری و موانع اجرایی با مشکلات بسیاری روبه‌رو شده است و همین امر موجب پیدایش بسیاری از مشکلات اجتماعی و انحرافات رفتاری و به تبع آن صرف هزینه‌های بسیار برای مقابله با این انحرافات است. والدین نمی‌توانند در مقابل گزینه جنسی کودکانشان بی تفاوت باشند؛ چون تربیت جنسی از جمله حساس‌ترین و دشوارترین تربیت‌ها می‌باشد که کوچک‌ترین سهل‌انگاری و اشتباه در آن امکان دارد کودکان را به وادی فساد و تباهی بکشاند. عدم آگاهی والدین با نحوه تربیت جنسی باعث ایجاد مشکلاتی در این زمینه شده است. بنابراین، توجه به موضوع تربیت جنسی و آموزش راه و شیوه درست و اصولی تربیت